

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku
a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní
politiky a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Martin Kuta

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

OBSAH

OBSAH	<i>1</i>
EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ	<i>3</i>
BOSNA A HERCEGOVINA: PŘIHLÁŠKA KE ČLENSTVÍ	<i>3</i>
JEDNÁNÍ EK (ESVČ) S IOM	<i>4</i>
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU	<i>5</i>
DÁRCOVSKÁ KONFERENCE SÝRIE, POMOC TURECKU	<i>5</i>
ZASEDÁNÍ EVROPSKÉ RADY: SÝRIE	<i>6</i>
ZASEDÁNÍ FAC – MOLDAVSKO, BURUNDI	<i>7</i>
PROTESTY V KOSOVU, VOLBA PREZIDENTA	<i>8</i>
PRODLOUŽENÍ MISE EUBAM V LIBYI	<i>9</i>
DOKUMENTY SZBP EU	<i>11</i>

Kontakt:Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.czŠtěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Turecku a zemím západního Balkánu)

BOSNA A HERCEGOVINA: PŘIHLÁŠKA KE ČLENSTVÍ

Popis problematiky

V prosinci 2015 oznámil Dragan Čović, předseda Prezídia (kolektivní hlavy státu) za chorvatský konstitutivní národ, že země podá přihlášku do EU na začátku roku 2016.¹ Tento krok přichází záhy poté, co vstoupila v platnost stabilizační a asociační dohoda.² V nedávné minulosti se některá témata ukázala jako konfliktní:

- Bosna a Hercegovina musí provést některé změny ve znění stabilizační a asociační dohody, aby reflektovala změny vyplývající z přistoupení Chorvatska do EU. K těmto změnám vyzval komisař Hahn již na sklonku loňského roku.³ Tyto úpravy by měly vést k tomu, že Bosna a Hercegovina bude za členský stát EU nově považovat také Chorvatsko. Mezi ním a Bosnou a Hercegovinou by nově měl probíhat bezcelní obchodní styk. Bosensko-hercegovinská strana ale jakékoli úpravy odmítá, protože by údajně poškodily bosensko-hercegovinské zemědělství, potažmo dovoz jeho produktů do EU. Chorvatsko totiž může čerpat výhody plynoucí z vnitrounijních dotací pro zemědělství (společná zemědělská politika).⁴
- EU vyzvala bosensko-hercegovinskou vládu, aby zveřejnila výsledky sčítání lidu v roce 2013. EU na tom trvá především z důvodu lepší adresnosti ekonomického a sociálního plánování, potažmo rozvojových programů.⁵

Některé komentáře dále interpretují přihlášku do EU jako snahu odpoutat pozornost od vnitropolitických a ekonomických témat, jejichž význam by mohl vzrůst v předvolebním boji před komunálními volbami v říjnu letošního roku.⁶

Jednání v institucích EU

Již na okraj lednového neformálního setkání Rady pro zahraniční věci (FAC) diskutovali ministři zahraniční členských států možnost podání přihlášky země ke vstupu do EU.⁷ Oficiální podání okomentovala vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová a komisař pro sousedskou politiku a politiku rozšiřování Johannes Hahn.⁸ Další reformní úsilí v zemi se dotýká:

- Hospodářství, hospodářského růstu;
- Soudnictví a spravedlnosti;

¹ Euractiv.com: Bosnia and Herzegovina to apply for EU membership early, 18. 12. 2015, [ZDE](#).

² V dubnu 2015 Rada pro zahraniční věci rozhodla, že stabilizační a asociační dohoda vstoupí v platnost k 1. lednu 2016.

Přehled SZBP duben 2015, [ZDE](#).

³ Evropská komise: Remarks by Johannes HAHN, Conference "European Future of Bosnia & Herzegovina – 20 years after Dayton-Paris Peace Agreement in the European Parliament, 9. 12. 2015, [ZDE](#).

K tomu viz také Přehled SZBP prosinec 2015, [ZDE](#).

⁴ Balkaninsight.com: EU Suspends Trade Preferences for Bosnia, 6. 1. 2016, [ZDE](#).

Bosensko-hercegovinská vláda by současnou situaci měla vyřešit do léta letošního roku. Právě v té době bosensko-hercegovinští zemědělci potřebují nejvíce vyvážit své výrobky do zemí EU.

⁵ Balkaninsight.com: Publish 2013 Census Data, EU Urges Bosnia, 12. 1. 2016, [ZDE](#).

⁶ Balkaninsight.com: Bosnia's EU Application: Political Ruse or Misguided Optimism? 27. 1. 2016, [ZDE](#).

⁷ Rada EU: Outcome of the Council meeting, 18. 1. 2016, [ZDE](#).

⁸ ESVČ: Joint statement by High Representative/Vice-President Federica Mogherini and Commissioner Johannes Hahn on the occasion of Bosnia and Herzegovina submitting membership application, 15. 2. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

- Právního státu a veřejné správy.

Vedle toho musí země zajistit efektivní projednávání evropských záležitostí na všech státních úrovních.

Podle jejich prohlášení přihláška země ke členství v Unii ukazuje, že i nadále panuje silná potřeba po sjednoceném kontinentu. Vlastní finální rozhodnutí o členství v EU je na občanech Bosny a Hercegoviny.

JEDNÁNÍ EK (ESVČ) S IOM

Pozadí

EU je pozorovatelem v Mezinárodní organizaci pro migraci (*International Organization for Migration*, IOM) a zároveň jeden z největších příspěvů na provoz a aktivity organizace. V roce 2011 vstoupil v platnost rámec pro spolupráci mezi EU a IOM. Prostřednictvím tohoto rámce je zajištěna strategická spolupráce mezi oběma organizacemi včetně zavádění opatření Globálního přístupu k migraci a mobilitě.⁹

Aktuálně

Mezi zástupci IOM a zástupci EK a ESVČ proběhlo jednání na nejvyšší úrovni. Za EU toto jednání vedl komisař pro mezinárodní spolupráci a rozvoj Neven Mimica a zastoupeno bylo také generální ředitelství pro sousedství a politiku rozšiřování. Předmětem jednání bylo především zavádění opatření, která směřují ke zvládnutí migračního tlaku na země jihovýchodní Evropy, potažmo západního Balkánu. Jedná se o ta opatření, která byla stanovena na summitu ve Valletě v listopadu loňského roku.¹⁰ Další témata vyplynula ze zavádění akčních plánů EU-Turecka. Zvláště důležitý byl mezinárodněprávní rámec zavádění těchto opatření.¹¹ Vnější rozměr tohoto jednání je umocněn tím, že se geograficky jedná o prostor zemí, které jsou kandidátské nebo zapojené do širšího rámce politiky sousedství EU. Smyslem setkání byla identifikace opatření, která by mezinárodní společenství mohlo dále vyvinout, aby dohodnuté kroky byly účelně zaváděny a celkově představovaly přínos pro naplnění stanovených cílů. Jedná se o:

- Podporu legální migrace,
- Dobrovolné návraty a reintegraci do komunit zemí původu,
- Posilování informačních prostředků o přistěhovalecké a azylové politice pro případné migranty.

Komisař Mimica prohlásil, že EU společně s jednotlivými zeměmi a mezinárodními organizacemi se musí zaměřit na vyřešení příčin zvýšené migrační vlny do evropských zemí. Generální ředitel IOM William Swing prohlásil, že migrační vlna bude pokračovat i v letošním roce, protože příčiny migračního tlaku se ještě nepodařilo odstranit. Podle něj je potřebná rychlá reakce EU a jednotlivých států, aby byly zlepšovány podmínky situace jednotlivých osob. Swing dále vyzval k vytvoření a uplatňování dlouhodobého přístupu EU a jejich členských států k migraci.¹²

⁹ Jedná se o komplexní přístup EU k migrační politice, který se uplatňuje od roku 2005.

EK: Global Approach to Migration and Mobility, [ZDE](#).

¹⁰ K výsledkům summitu viz Přehled aktualit v oblasti migrace za období od 1. 11. do 15. 11. 2015, [ZDE](#).

¹¹ EK: Stepping up cooperation with IOM, 16. 2. 2016, [ZDE](#).

¹² EK: EU and IOM strengthen strategic dialogue on global migration issues, 16. 2. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

DÁRCOVSKÁ KONFERENCE SÝRIE, POMOC TURECKU

Popis problematiky

Jedním z nejpálčivějších konfliktů současnosti je občanská válka v Sýrii. Mezinárodní společenství se snaží konflikt vyřešit prostřednictvím mírových jednání pod vedením OSN. Mírové rozhovory probíhají od začátku roku 2016 v Ženevě.¹³ Ruské angažmá na straně režimu prezidenta Bašára Asada proti opozičním silám ale značně snižuje důvěryhodnost OSN, protože organizace není schopna jednat jednotně. To je zvláště patrné v souvislosti s hrozcí humanitární katastrofou v okolí města Aleppo.¹⁴

Pro EU je syrská občanská válka zvláště závažná z důvodu migračního proudu, který v zemi pramení.

Jednání v institucích EU

Dne 4. února proběhla dárcovská konference v Londýně, jejímž cílem měl být výběr finančních prostředků na pomoc obyvatelům Sýrie. EU přislíbila poskytnutí více než 3 miliard EUR pro syrské občany, kteří zůstali v zemi i kteří se stali běženci v sousedních státech.¹⁵

Stejnou částku má EU v úmyslu poskytnout sousednímu Turecku, které podle nejnovějších údajů Úřadu vysokého komisaře pro uprchlíky, hostí přes 2,62 milionů syrských běženců.¹⁶ Na začátku února došlo na úrovni zástupců členských států k dohodě o rozdělení finančních prostředků na pomoc běženců v Turecku. Z celkové částky 3 miliard EUR bude 1 miliarda poskytnuta z rozpočtu EU, další 2 ze zdrojů členských států. EK na základě této dohody ještě v prvním čtvrtletí 2016 připraví konkrétní projekty.¹⁷

Vedle přímého financování humanitárních projektů v Sýrii a Turecku EU zdůrazňuje také roli Libanonu a Jordánska při zvládnání náporu syrských běženců. O tomto aspektu jednala již dříve vysoká představitelka Mogheriniová s jordánským ministrem zahraničí Násirem Džudou. Diskutovali o možnosti hospodářského rozvoje země a jejím větším zapojením do mezinárodní úsilí o zvládnutí humanitární situace v souvislosti se syrskými běženci.¹⁸

ESVČ zveřejnila společné stanovisko ministrů zahraničí států mezinárodní koalice pro boj s Islámským státem. Zástupci těchto států se shodli na nutnosti zvýšit úsilí o omezení finančních příjmů Islámského státu (prodej ropy na černém trhu a pašování památek). Dále je nutné se soustředit na omezení přílivu zahraničních bojovníků. Zdroj síly a rozsahu Islámského státu

¹³ Reuters.com: U.N. announces start of Syria peace talks as government troops advance, 1. 2. 2016, [ZDE](#).

¹⁴ ECFR.eu: Gowman, Richard: Disillusion at the UN: From Srebrenica to Aleppo, 20. 2. 2016, [ZDE](#).

¹⁵ Evropská komise: EU pledges more than €3 billion for Syrians in 2016 at the London conference, 4. 2. 2016, [ZDE](#).

O den později vydala EK podrobný rozpis finančních prostředků určených na zvládnutí tlaku syrských běženců v jednotlivých státech regionu, včetně projektů, které budou financovány přímo v Sýrii.

Evropská komise: EU support in response to the Syrian crisis, 5. 2. 2016, [ZDE](#).

¹⁶ Údaje UNHCR uvádějí, že se v současnosti v regionu nachází 4,718 milionů registrovaných syrských běženců.

UNHCR.org: Syria Regional Refugee Response, aktualizováno 17. 2. 2016 [cit. 23. 2. 2016], [ZDE](#).

Situace se údajně měla výrazně zhoršit v souvislosti s obléháním města Aleppo vládními jednotkami.

Reuters.com: Syrians flee to Turkish border as Aleppo assault intensifies, 6. 2. 2016, [ZDE](#).

¹⁷ Rada EU: Refugee facility for Turkey: Member states agree on details of financing, 3. 2. 2016, [ZDE](#).

¹⁸ ESVČ: Federica Mogherini meets Jordanian Foreign Minister Nasser Judeh, 17. 1. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

vyplývá z nefunkčnosti některých státních institucí v Iráku, proto mezinárodní koalice vyjadřuje podporu vládě Hajdara Abádiho v jeho reformních krocích.¹⁹ Pro zvyšování mezinárodní odolnosti vůči teroristické hrozbě zástupci států vyzvali, aby byla zvýšena spolupráce mezi tajnými službami a bezpečnostními složkami, dále aby došlo k zavádění opatření, které vyplývají z Plánu o zahraničních bojovnících, který byl projednáván na setkání pracovní skupiny Globálního protiteroristického fóra (*Global Counterterrorism Forum*, GCTF) v Haagu v polovině února 2016.²⁰

Otázka zvládnutí migračního proudu se stala také předmětem jednání na neformálním zasedání ministrů zahraničí členských států EU (Rada pro zahraniční věci, FAC).²¹ V souvislosti s tímto tématem vysoká představitelka Mogheriniová uvedla, že řešením by mohla být další integrace západního Balkánu a Turecka do EU, čímž by mohlo dojít ke snazšímu zavádění společných dohodnutých opatření. Dále uvedla, že je potřeba rozlišovat osoby na uprchlíky/běžence, kteří by případně měli šanci získat mezinárodní ochranu, a migranty, jejichž jedinou motivací je zvýšení životního standardu v zemích EU bez patřičného zapojení do pracovního procesu.

ZASEDÁNÍ EVROPSKÉ RADY: SÝRIE

Mírové rozhovory k Sýrii

V únoru letošního roku probíhalo další kolo mírových rozhovorů v Sýrii. Novou dynamiku vývoje v zemi přineslo zapojení ruských jednotek na straně vlády Bašára Asada, potažmo vládních jednotek. Ruské angažmá přispělo k výraznějšímu decimování povstaleckých jednotek. Nejvíce se to projevilo při obléhání severosyrského města Aleppo.

Mírové rozhovory na začátku měsíce ztroskotaly. Ke konci měsíce došlo k průlomům, když se na mnichovské bezpečnostní konferenci shodli zástupci Spojených států a Ruska na podmínkách klidu zbraní. Základem této dohody bylo přerušit boje mezi vládními a povstaleckými jednotkami a zajistit doručení humanitární pomoci a zdravotnického materiálu a evakuaci zraněných civilistů. V rámci této dohody by se mělo ukázat, do jaké míry jsou povstalecké jednotky koordinovány, případně jak funguje jejich řídicí struktura.²² Mocnosti mohou působit na jednotlivé strany. Tento tlak by měl být vyvinut především na opoziční jednotky, aby přijaly tuto dohodu. Ačkoliv ruské jednotky nehdolají ustát v bojích v okolí Aleppa kvůli přítomnosti radikálně islamistických skupin, které jsou obecně považovány za teroristické, dohoda by měla přinést úlevu ostatním oblastem.²³

Dohoda o ukončení bojů vstoupila v platnost dne 27. února. V návaznosti na vstup klidu zbraní v platnost oznámil zvláštní zmocněnec OSN Staffan de Mistura, že další kolo mírových rozhovorů proběhne 9. března.²⁴

Syrská vláda oznámila, že vojenské operace proti „teroristickým“ skupinám (Islámský stát, skupiny napojené na al-Kajdu) budou i nadále pokračovat i přes dojednaný klid zbraní. Dále vláda oznámila konání parlamentních voleb, které proběhnou 13. dubna.²⁵

¹⁹ Přehled SZBP prosinec 2015, [ZDE](#).

²⁰ TheIIJ.org: Joint Meeting of the Foreign Terrorist Fighters Working Groups of the Global Counterterrorism Forum (GCTF) and the Global Coalition to Counter ISIL, 17. 1. 2016, [ZDE](#).

²¹ ESVČ: Remarks by the High Representative/Vice-President Federica Mogherini at the joint press conference with Bert Koenders, Foreign Affairs Minister of the Netherlands, following the Informal meeting of Ministers for Foreign Affairs (Gymnich), 6. 2. 2016, [ZDE](#).

²² TheGuardian.com: This ceasefire deal could bring peace closer for Syria, 24. 2. 2016, [ZDE](#).

²³ Politico.com: Why Moscow Holds the Cards in Syria, 23. 2. 2016, [ZDE](#).

²⁴ Reuters.com: U.N. aims to restart Syria peace talks on March 9, 1. 3. 2016, [ZDE](#).

²⁵ Middleeasteye.net: Assad sets elections date as government endorses partial ceasefire deal, 23. 2. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Situaci v Sýrii dále ovlivňují vztahy mezi Tureckem a Kurdy. Po teroristických útocích v Ankaře zahájilo turecké letectvo bombardování kurdských pozic na severu Sýrie.²⁶

Závěry Evropské rady k Sýrii

Na zasedání Evropské rady ve dnech 18. a 19. února byl projednáván a následně přijat závěr (postoj) k Sýrii.²⁷ Evropská rada vyzvala všechny strany v zemi, aby okamžitě ukončily boje. Syrské vládní jednotky a jejich spojence Evropská rada vyzvala, aby ukončily útoky na neteroristické opoziční skupiny, aby bylo umožněno politické řešení občanské války a zároveň nebyly posilovány teroristické skupiny (Islámský stát) a dále posilovány důvody pro odchod běženců z regionu do Evropy. Evropská rada dále vyzvala k okamžitému zastavení útoků na civilní infrastrukturu (především koridor z obléhaného Aleppa na turecko-syrské hranice). Evropská rada ocenila dodávky humanitární pomoci a vyzvala všechny zúčastněné k dodržování mezinárodního humanitárního práva.

Vysoká představitelka Mogheriniová uvedla tři priority v Sýrii: 1) dodávky humanitární pomoci potřebným skupinám, 2) klid zbraní, 3) pokračování mírových rozhovorů v Ženevě a zahájení politických reforem v Sýrii samotné.²⁸

ZASEDÁNÍ FAC – MOLDAVSKO, BURUNDI

Dne 15. února zasedala Rada pro zahraniční věci. Na setkání byla diskutována témata spojená s řešením syrské krize. Jedním z bodů bylo také působení nevládních organizací v zemi. Mogheriniová odsoudila útok na nemocnici organizace Lékaři bez hranic.²⁹ Mogheriniová dále zopakovala postoj EU a opatření, která Unie v souvislosti s humanitární a obecnou situací v zemi plánuje uskutečnit.³⁰

Závěry Rady k Moldavsku

V Moldavsku byla v lednu sestavena nová vláda Pavla Filipa na půdorysu předchozí vládní koalice.³¹

K situaci v zemi přijala FAC závěry.³² FAC vyzvala moldavskou vládu k urychlenému přijetí opatření, které pro zemi vyplývají ze stabilizační a asociační dohody. Dále by se vláda měla soustředit na opatření odpolitizování státní správy a zvýšení její efektivity, odstranění systémové korupce a nastavení transparentního prostředí (vyšetřena by měla být údajná korupční kauza, kvůli které padla předchozí vláda Vlada Filata). Další prioritou je oblast justice, potažmo její nezávislost a nestrannost. Pozornost by vláda měla věnovat také zlepšení hospodářského prostředí, včetně bankovního a finančního sektoru. Rada vyzvala, aby vláda zveřejnila detailní plán prací, podle něhož budou zaváděna opatření v součinnosti s Mezinárodním měnovým fondem, které by měly řešit makroekonomické problémy v zemi. Rada dále zdůraznila roli občanské společnosti. Stranou by neměla zůstat debata o ústavní reformě, která by odstranila riziko politického patu. Rada rovněž zdůraznila politické řešení situace v Podněstří a ocenila

²⁶ Politico.com: Why Moscow Holds the Cards in Syria, 23. 2. 2016, [ZDE](#).

²⁷ Rada EU: European Council meeting (18 and 19 February 2016) – Conclusions, 19. 2. 2016, s. 6, [ZDE](#).

²⁸ ESVČ: Remarks by Federica MOGHERINI, High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy and Vice-President of the EC, upon arrival to the European Council, 18. 2. 2016, [ZDE](#).

²⁹ TheGuardian.com: Syria airstrike hits Médecins Sans Frontières-supported hospital, 9. 2. 2016, [ZDE](#).

³⁰ ESVČ: Remarks by High Representative/Vice-President Federica Mogherini following the Foreign Affairs Council, 15. 2. 2016, [ZDE](#).

³¹ Přehled SZBP leden 2016, [ZDE](#).

³² Rada EU: Council conclusions on the Republic of Moldova, 15. 2. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

zahájení činnosti pracovní skupiny mezi moldavským parlamentem a Lidovým shromážděním Gagauzsko (autonomní oblast na jihovýchodě země).³³

Závěry Rady k Burundi

EU se situací v Burundi zabývá od loňského podzimu.³⁴ Veřejné protesty následovaly po té, co se loňské prezidentské volby vyznačovaly nerovností jednotlivých kandidátů v přístupu do kampaně. OSN již dříve varovala před možným etnickým násilím, potažmo občanskou válkou. Na přelomu roku byly zahájeny mírové rozhovory mezi vládou a opozicí. Prezident Pierre Nkurunziza dále odmítl plán Africké unie na vyslání mírových jednotek do země.³⁵

FAC uvítala aktivity mezinárodního společenství o politické řešení situace v zemi.³⁶ Jedná se především o snahu Africké unie vyslat do země vedle mírových jednotek také delegaci na nejvyšší úrovni s cílem zajistit politický dialog mezi zúčastněnými stranami. EU je i nadále připravena poskytnout finanční prostředky pro řešení humanitární situace v zemi. EU je připravena přijmout další sankce, které by měly cílit na osoby, jejichž aktivita vede k použití násilí, porušování lidských práv a zhoršování situace v zemi (případně brání politickému jednání). Ministři dále uvedli, že jsou výrazně znepokojeni lidskoprávní situací v zemi.

PROTESTY V KOSOVU, VOLBA PREZIDENTA

Popis problematiky

Politickou situaci v zemi zhoršují pokračující jednání se sousedním Srbskem. Dohodu mezi Srbskem a Kosovem považuje EU za jednu z hlavních podmínek, aby obě země měly možnost pokračovat v přístupových jednáních, respektive je vůbec zahájit.³⁷ Už od podzimu 2015 probíhají v zemi protesty příznivců Aliance pro budoucnost Kosova (AAK) a Vetëvendosje – Iniciativy pro Kosovo (Nisma). Tyto politické strany odmítají dohodu se Srbskem, protože výrazně posiluje srbskou menšinu v zemi. Dohoda totiž umožňuje, že některé programy (zdravotní a vzdělávací) na komunální úrovni by mohly být financovány ze Srbska.³⁸ Příznivci těchto dvou stran se snaží vedle smlouvy blokovat také fungování parlamentu.³⁹

V dubnu 2016 skončí mandát současné prezidentce Atifete Jahjagové. Už od parlamentních voleb v roce 2014 se o bývalém premiérovi a nynějším ministru zahraničí Hashimu Thaci hovoří jako o možném kandidátovi na prezidenta. V době, kdy zasedal parlament za účelem volby nového prezidenta (26. února), se vystupňovaly protesty opozičních stran proti Thaciho kandidatuře. Jedním z argumentů protestujících bylo spojení Thaciho a srbsko-kosovské dohody.⁴⁰

Ve třetím kole byl Hashim Thaci zvolen budoucím kosovským prezidentem. Úřadu se ujme 7. dubna.⁴¹ Volbu ale provázely násilné střety policie s protestanty před budovou parlamentu i uvnitř. Někteří opoziční poslanci byli vykázáni z jednání, protože pomocí slzného plynu obstruovali jednání parlamentu. Naopak vně budovy házeli protestující zápalné lahve po policejních jednotkách, které zajišťovaly pořádek.

³³ Moldpres.md: Moldovan-Gagauz parliamentary working group starts activity today, 4. 2. 2016, [ZDE](#).

³⁴ Přehled SZBP listopad 2015, [ZDE](#).

³⁵ Telegraph.co.uk: Burundi's leader vows to 'fight' African peacekeeping troops, 30. 12. 2015, [ZDE](#).

³⁶ Rada EU: Council conclusions on Burundi, 15. 2. 2016, [ZDE](#).

³⁷ Nejnovější vývoj v oblasti srbsko-kosovských vztahů viz Přehled SZBP leden 2016, [ZDE](#).

³⁸ Osw.waw.pl: The political crisis in Kosovo – the growing resistance to a deal with Serbia, 2. 12. 2015, [ZDE](#).

³⁹ Viz Přehled SZBP říjen 2015, [ZDE](#).

⁴⁰ Balkaninsight.com: Violence Erupts as Kosovo Parliament Set to Decide President, 26. 2. 2016, [ZDE](#).

⁴¹ Balkaninsight.com: Hashim Thaci elected President of Kosovo, 26. 2. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Jednání v institucích EU

ESVČ vydala k bouřlivé volbě prezidenta prohlášení, v němž vyzývá představitele jednotlivých politických skupin, aby přispěli ke zklidnění celkové situace v zemi. Průběh prezidentské volby není akceptovatelný.⁴²

EU prostřednictvím ESVČ dlouhodobě kritizuje obstrukce některých poslanců v parlamentu, které ohrožují podstatu parlamentní demokracie. EU vyzývá k politickému dialogu, základním principům demokratického vládnutí, fungování opozice v demokratickém systému v rámci demokratických institucí. Všechny znesvářené strany musejí opustit rétoriku, která prohlubuje rozdělení ve společnosti. Cílem současné politické reprezentace má být naplnění zájmů občanů Kosova, kterých má být dosaženo demokratickou cestou.⁴³

V polovině února rozhodla Rada o uzavření stabilizační a asociační dohody mezi EU a Kosovem (podle čl. 218 SFEU). Dohoda byla podepsána loni v říjnu, letos v lednu vyslovil Evropský parlament souhlas s její ratifikací. Dohoda by měla vstoupit v platnost letos v květnu.⁴⁴

PRODLOUŽENÍ MISE EUBAM V LIBYI

Popis problematiky

Dne 23. února došlo v Libyi k hlasování o důvěře nové vládě, jejíž složení bylo dojednáno v prosinci loňského roku.⁴⁵ V průběhu února docházelo k jednání členů Sněmovny reprezentantů (parlamentu se sídlem v Tobruku) s pověřeným premiérem Fajezem al-Sarrajem o programu a personálním obsazení vlády.⁴⁶ Podle zdrojů se ale objevilo zastrašování poslanců, aby pro vládu nehlasovali. Na stranu těch členů parlamentu, kteří chtějí podpořit vládu, se rétoricky postavily Spojené státy.⁴⁷

Jednání v institucích EU

Dne 15. února Rada prodloužila činnost mise SBOP EU v Libyi (EUBAM Libya).⁴⁸ Cílem mise je podpora civilních kapacit při ostraze a správě hranic.⁴⁹ Rada nově rozhodla, že se činnost mise prodlužuje do 21. srpna letošního roku. Mise by měla dále zajišťovat výcvik v oblasti krizového řízení při reformě bezpečnostního sektoru a úzce spolupracovat s podpůrnou misí OSN (UNSMIL). Činnost mise tak bude zasazena do širšího rámce podpory EU zemi při přechodu k demokracii a stabilizaci vnitřních poměrů. Rozpočet na období do srpna 2016 činí 4,475 milionů EUR.

Dne 23. února se vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku setkala se zvláštním vyslancem OSN pro Libyi Martinem Koblerem. Projednávali nutnost sestavit vládu národní shody a podpořili zástupce Sněmovny reprezentantů. V prohlášení uvedli, že nová vláda by měla zajistit, aby se dále nezhoršovala ekonomická a finanční situace v zemi, stejně jako zabránit, aby se prohlubovala nevyhovující humanitární situace v některých oblastech země.⁵⁰ Mogheriniová dále zopakovala, že v případě vzniku a schválení vlády národní shody poskytne

⁴² ESVČ: Statement by the Spokesperson on the events around the election of President of Kosovo, 27. 2. 2016, [ZDE](#).

⁴³ ESVČ: Statement by the Spokesperson on the latest developments in Kosovo, 19. 2. 2016, [ZDE](#).

⁴⁴ Evropská komise: Stabilisation and Association Agreement with Kosovo, 15. 2. 2016, [ZDE](#).

⁴⁵ Přehled SZBP prosinec 2015,

⁴⁶ Middleeasteye.net: Libyan PM-designate presents new line-up to parliament, 20. 2. 2016, [ZDE](#).

⁴⁷ Middleeasteye.net: US backs Libyan politicians pushing for unity government, 25. 2. 2016, [ZDE](#).

⁴⁸ Rada EU: Libya: Border management assistance mission amended and extended, 15. 2. 2016, [ZDE](#).

⁴⁹ ESVČ: EUBAM Libya, [ZDE](#).

⁵⁰ Podle některých komentářů by mohla koalice proti buňkám takzvaného Islámského státu urychlit vznik vlády národní shody, potažmo překonat současné rozdělení politické reprezentace.

Middleeasteye.net: Forging a Libyan anti-IS coalition should trump a unity government, 26. 2. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EU finanční prostředky pro pokrytí rozvojových programů v zemi, stejně jako další humanitární pomoci.⁵¹

⁵¹ ESVČ: Press release on the meeting between the HR/VP Federica Mogherini and UN Special Representative for Libya, Martin Kobler, 23. 2. 2016, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Návrh rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí 2012/642/SZBP o omezujících opatřeních vůči Bělorusku, předložený Radě vysokou představitelkou Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku – [6174/16](#)

Datum: 15. 2. 2016

Typ dokumentu: návrh nařízení Rady

Obsah dokumentu: V návaznosti na závěry Rady (FAC) z 15. února 2016, v nichž ministři zahraničí zdůraznili stále přetrvávající nedostatečnou úroveň lidských práv v zemi⁵², navrhuje vysoká představitelka úpravu omezujících opatření vůči některým osobám v Bělorusku. Upravuje se platnost rozhodnutí Rady č. 2012/642/SZBP⁵³ až do 28. února 2017. Zároveň se upravuje seznam osob, na které se omezující opatření vztahují.

Společný návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 765/2006 o omezujících opatřeních vůči Bělorusku – [6192/16](#)

Datum: 19. 2. 2016

Typ dokumentu: společný návrh nařízení Rady

Obsah dokumentu: Rada pro zahraniční věci (FAC) konstatovala ve svých závěrech z 15. února 2016, že na základě beznásilného průběhu prezidentských voleb v říjnu 2015 a následného propuštění některých politických vězňů vznikla jedinečná příležitost pro zlepšení vztahů mezi EU a Běloruskem.⁵⁴ Nařízením Rady se z dřívějšího rozhodnutí Rady č. 2012/642/SZBP odstraňují omezující opatření proti valné většině osob na seznamu.

Návrh rozhodnutí Rady o změně a prodloužení platnosti rozhodnutí Rady 2013/34/SZBP o vojenské misi Evropské unie s cílem přispět k výcviku malijských ozbrojených sil (EUTM Mali), předložený Radě vysokou představitelkou Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku – [6374/16](#)

Datum: 22. 2. 2016

Typ dokumentu: návrh rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: Návrhem rozhodnutí se upravuje mandát mise EUTM v Mali. Vedle výcvikové funkce mise (podpora vládních vojenských jednotek) se mezi cíle mise zařazuje také její podíl na odzbrojení, demobilizace a opětovné začlenění některých povstaleckých jednotek. Mise EUTM Mali měla dále podporovat výcvik malijských ozbrojených jednotek pro jejich lepší koordinaci a interoperabilitu v rámci procesu G5 Sahel⁵⁵. Mandát mise se rovněž prodlužuje až do 18. května 2018.

⁵² Rada EU: Council conclusions on Belarus, 15. 2. 2016, [ZDE](#).

⁵³ Rozhodnutí Rady 2012/642/SZBP ze dne 15. října 2012 o omezujících opatřeních vůči Bělorusku, 17. 10. 2012, [ZDE](#).

⁵⁴ Rada EU: Council conclusions on Belarus, 15. 2. 2016, [ZDE](#).

⁵⁵ Jedná se o politickou spolupráci zemí Burkina Faso, Mauritánie, Mali, Niger a Čad s cílem zvyšování bezpečnosti v regionu.

Viz G5sahel.org, [ZDE](#).

Kontakt:

Martin Kuta, tel. 2305, email: kutam@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz